

تحلیل انیمیشن به پیش

Onward

نوشته‌ی مهتاب عرب‌زاده
ویراستاری: سمیه صادقی

در این انیمیشن سینمایی، ما قدم به سرزمینی سحرآمیز می‌گذاریم که در آن موجودات افسانه‌ای گوناگونی زندگی می‌کنند. در زمان‌های دور، در سرتاسر دنیای آن‌ها جادو و تلاش برای جادوگرشدن جریان داشته است تا اینکه دورانی فرامی‌رسد که افراد در این دنیای شگفت‌انگیز، تحت تأثیر حضور مخترعین، دانشمندان و تکنولوژی قرار می‌گیرند، زیرا دیگر نیاز نبود برای به‌وجودآوردن روشنایی و گرما تلاش کنند، چون لامپ، اجاق گاز و کارخانه‌جات به یک معجزه‌ی همیشگی در زندگی آن‌ها تبدیل شده‌اند و در نهایت بعد از ایجاد عادت‌های جدید، جادو و جادوگری به تاریخ می‌پیوندد. حال موجودات نیمه انسانی در تلاشند تا زندگی کاملاً انسانی داشته باشند و در این راستا تمامی توانمندی‌های خارق‌العاده‌ی خود را به دست فراموشی می‌سپارند، چراکه با فرهنگ زندگی انسانی هم‌خوانی ندارند.

علی‌رغم دنیای طنز و پرنرنگ و لعاب‌دار این انیمیشن، نکته‌ای که جلب توجه می‌کند نادیده‌گرفتن توانمندی‌ها و جادوی درون آن موجودات توسط خودشان است و سؤالی که می‌توان در اینجا از خود و کودکانمان پرسیم این است که: آیا در تو توانمندی‌ای وجود دارد که باورکردن آن برایت سخت باشد؟ سؤال خوبیست چراکه جواب آن ما را با جادوی درون آشنا می‌کند.

آنچه می‌تواند باعث رشد و شکوفایی و حتی معجزه شود، باور به خود و توانمندی‌ها است. دقیقاً این خصیصه‌ی انسانی قدرتی جادویی دارد و می‌تواند به عوامل دیگر رشد فردی هم کمک کند، باور و پذیرفتن توانمندی‌ها مخصوصاً در کودکان نقش ویژه‌ای در ایجاد اعتماد به نفس و عملکرد خوب آن‌ها دارد.

حال در شروع داستان با دو برادری که از نظر شخصیتی کاملاً متفاوت هستند اما برای رسیدن به یک هدف تلاش و حتی برای رسیدن به آن دست به جادو می‌زنند، روبه‌رو می‌شویم. در این مسیر چالشی و شگفت‌انگیز، فکر و احساسان با شخصیت‌های اصلی، به نام ایان و بارلی که در مسیر روایت داستان، رابطه‌ی برادرانه‌ی آن‌ها دچار دگرگونی و معنا می‌شود؛ گره می‌خورد.

همان‌طور که گفتیم ایان و بارلی از نظر شخصیتی بهم شباهت ندارند، ایان در اوج بلوغ است و در حال تجربه‌ی ویژگی‌های خاص این دوره، بارلی بزرگ‌تر است و غرق در دنیای باستانی و نمایشی، ایان خجالتی، ترسو و بسیار مشغول به خود و درگیر کشمکش‌های درونی و رفتاری است اما بارلی ظاهراً بی‌کار و سر به هوا است و گویی زندگی واقعی را خیلی جدی نمی‌گیرد و در دنیای قصه‌ها و افسانه‌ها به سر می‌برد، فکر می‌کند ایان قدر او را نمی‌داند و نقاط قوتش را جدی نمی‌گیرد؛ در حالی که ایان همیشه حامی قدرتمندی برای برادرش بوده است و بارلی در نهایت این را درک می‌کند.

اولین مکانی که باعث رشد شناختی و اجتماعی کودکان می‌شود، محیط خانواده است. برای رشد سالم در یک خانواده، ایجاد روابط سالم خانوادگی بسیار اهمیت دارد، خانواده‌ای که در آن هر یک از اعضای تفاوت‌ها و ویژگی‌های منحصر به فرد خود را دارند. رشد کامل رفتاری و روانی کودکان مساوی است با تک‌تک ارزش‌ها و هنجارهایی که والدین و مربیان در رابطه با کودکان به‌کار می‌گیرند؛ از جمله تعهد، عشق، احترام، مسؤلیت‌پذیری و همکاری متقابل که در نهایت به پیوندهای عمیق منتهی می‌شوند و با مدیریت و ثبات والدین و مربیان در موارد ذکر شده، روابط سازنده قطعاً پایدار خواهند بود.

در این داستان ایان سعی دارد در جهت رشد فردی قدم‌هایی بردارد و گاهی به دنبال الگویی برای ساخت شخصیت خود است. از دیدگاه روان‌شناسان، والدین بخشی از زندگی فرزندان را شکل می‌دهند و همواره به عنوان الگویی برای آنان محسوب می‌شوند. تقلید کودکان از ویژگی‌های شخصیتی و با رفتاری، بسیار ذاتی و طبیعی است پس چه بهتر در مسیر والدگری مؤثر، الگوهای خوبی برای کودکان باشیم.

در سکانس‌های مختلف، بارها می‌شنویم که ایان می‌خواهد شبیه پدرش باشد، پدری که تنها از او خاطراتی به یادگار مانده است. در واقع پدر با تصویری که از خود به جا گذاشته است باعث همانندسازی فرزندان نسبت به خودش می‌شود و باید آگاه باشید که اگر کودک تصویر خوبی از والدین داشته باشد، همانندسازی با آن‌ها را در فضای بیرونی و اجتماعی یا تحصیلی و آموزشی خود نیز شکل می‌دهد، اما اگر تصویر پدر یا مادر خوب نباشد، ممکن است او در دوران زندگی خود دچار مشکل شود. البته که همیشه هم این‌طور نیست و انسان‌ها می‌توانند با تلاش خود تصویر متفاوتی ارائه دهند.

ترس‌ها و هیجانانگیز، شجاعت و استقامت از دیگر موضوعات قابل توجه این انیمیشن هستند. ایان در مواجهه با مجموعه‌ای از تجربه‌های جدید زندگی دچار ترس و هیجان منفی می‌شود که به همین دلیل توانایی او در مقابله‌ی مؤثر با چالش‌های پیش رویش کاهش می‌یابد و نتایج حاصل از شکست‌ها موجب کاهش اعتمادبه‌نفس و شجاعت او می‌شود. افراد شجاع اعتمادبه‌نفس بالایی دارند و با توجه به اینکه شخصیت و شجاعت افراد، از همان دوران کودکی شکل می‌گیرد، این مسأله که چگونه می‌توانیم کودکان را شجاع تربیت کنیم از اهمیت زیادی برخوردار است.

در این خصوص، پیشنهاد این است که کودکان را به روبه‌رو شدن با عامل ترس مجبور نکنید. در این فرآیند ما به دنبال تسلط کودک بر موقعیت‌ها هستیم نه اذیت و آزار او در جهت ترس‌هایش. قطعاً بهترین راه برای رسیدن به این هدف این است که با کودک همراه شوید و با آگاهی و مشاوره‌ی مناسب و به موقع، ترس و شجاعت را تجربه کنید. دقیقاً مانند آنچه که در رابطه‌ی ایان و بارلی با مادرشان وجود داشت.

انتخاب عنوان «به پیش» در جهت زندگی امروزی که تنها رو به جلو حرکت می‌کند، برای این انیمیشن بسیار مناسب است. وقتی که وارد آن سفر و ماجراجویی آن می‌شوید بیشتر از اینکه از نتیجه لذت ببرید؛ از مسیری که برای رسیدن به آن هدف تلاش کرده‌اید لذت خواهید برد و مانند ایان که متوجه شد در طول مسیر به آرزوهایش رسیده است؛ ما هم عمیقاً درک خواهیم کرد که گاهی رسیدن به اهداف، در لذت از مسیر همراه با چالش‌ها خلاصه می‌شود. به فرزندان بیاموزیم حتی اگر نتیجه‌ی نهایی، آنچه انتظارش را داشته‌اند، نباشد، اینکه راه مورد علاقه خود را انتخاب و برای انجام آن تلاش کرده‌اند، ارزشمند است و با پویایی و نقش خوب می‌توانند به اعتماد به نفس و موفقیت‌های رفتاری دست یابند.

سکانس‌های زیادی از انیمیشن «به پیش» دارای پیام‌های مهم اخلاقی و رفتاری بودند که می‌توانیم در این میان، تفکر سنجش‌گرایانه‌ی کودکان را به کار بگیریم و پس از تمایز قائل شدن میان خیال و واقعیت به چرایی رفتارهای ایان و بارلی، قانون شکنی‌ها، پیامدهای آن در دنیای واقعی، اهمیت خانواده و دلبستگی‌ها، درک دیگران در موقعیت‌های مختلف و در نهایت غلبه بر سختی‌های زندگی، پردازیم تا قهرمانان کوچک ما پس از کندوکاوها، به اهداف و نقشه‌ی زیبای زندگی خود با دیدی عمیق‌تر نگاه کنند.

منابع:

مرادی، حسین و حسن رضایی: اختلال‌های رفتاری و هیجانی کودکان؛ ماهیت، ارزیابی و درمان. تهران: وانی، ۱۳۹۳

سلیقه، مریم: چگونه فرزندان خود را با اعتماد به نفس تربیت کنیم. تهران: نظری، ۱۳۹۷